

LISTY ZIMA 2023 LESNEJ PEDAGOGIKY

www.lesnapedagogika.sk • +421 45 5314 356 • info@lesnapedagogika.sk

*„Najväčším darom je pozornosť a láska,
preto sa dnes nevenujem nákupom a prípravám,
ale svojím najbližším“.*

Aj tak môže znieť jedna z výziev v rámci **adventného kalendára** (pozrite tip na aktivitu).

Mali by sme prežívať čas prípravy na najkrajšie sviatky v roku, čas **Adventu**, ale všade sa na nás valí „hlas konzumu,“ ktorý láka na „Black Friday“ a výrazné zľavy. Možno sa Vám stalo, že ste prechádzali popri obchodoch s preplnenými výkladmi a vianočnými koledami a rozmyšľali ste, či máte ešte niečo kúpiť (naozaj to potrebujete?).

Vládnu nám najdlhšie noci a najkratšie dni. Príroda spomaľuje, oddychuje ... Doma pečieme, upratujeme.

UDRŽATEĽNÉ DARČEKY

Čože sú to za divy,
hľa, človek je tvorivý.

Nechaj mobil offline,
a dušu máš online.

PC hry tiež vynechaj,
s priateľmi sa zabávaj.

Spotreba nám stále rastie,
zaručí to ľuďom šťastie?

Odpad, skládky rastú tiež,
príroda je v koncoch, vieš?

Daruj dary duchom krásne,
srdcom vytvor niečo vlastné.

Pre koho ti srdce horí,
tomu ľahko znesieš hory,
poznáš jeho a či ju,

z lásky drobnosť čakajú.

Priateľov si tiež poznáš,
ľahko darček vyberáš.

prípravujeme Vianoce. Ešte pred nimi môžeme trochu bilancovať – napríklad aj zaslaním odpočtov za aktivity lesnej pedagogiky realizované v roku 2023 (áno, áno, chceli sme to pripomenúť).

Počas decembra aj deti netrpezlivo očakávajú vianočné sviatky a tie „naše“ z **Detskej lesníckej univerzity** sa mohli tešiť o čosi skôr, lebo dostali predčasný darček v podobe originálnych tričiek lesnej pedagogiky (pozrite fotky ďalej!). Všetky deti vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou F.D. Roosevelta opäť bude tešiť vianočný stromček darovaný lesníkmi.

*Niekedy stačí drobnosť dotvorená nápadom a
poučnou informáciou, či odovzdaná osobne a môžeme mať
Vianoce každý deň! Nech aj tie Vaše sú tvorivé, hrejivé a
predovšetkým blízke!*

Však netreba Black Friday,
len trochu porozmýšľaj,
čo nám treba preskúmaj,
diamanty nehľadaj.
Informácia, nápad, správa,
z bežného sa výzva stáva.

Tričko, fotka, nápis tetrov
v aktuálnej módnej vlne,
clever, crazy a či retro...
v udržateľnej bavlně.

Aj drevo je udržateľné,
staráme sa o lesy verne.

Ako lesy pestujeme,
tak i dary darujeme,
osobne a so srdcom,
sú dary dané lesníkom.

Autorka: Eva Vakulová

NA ČO SME HRDÍ V LESNEJ PEDAGOGIKE (LP)?

Túto otázku sme položili lesným pedagógom v rámci aktivity *QUO VADIS LESNÁ PEDAGOGIKA?* počas **Sympózia lesnej pedagogiky**, ktoré sa konalo v októbri vo Valčianskej doline a odpovede boli nasledovné:

- kurzy „Lesná pedagogika“ a „Lesnícke minimum“ sa stali **impulzom** pre prácu lesného pedagóga a hľadanie súvislostí pre túto prácu v lese
- podieľanie** sa na tradičných podujatiach LP ako sú Lesnícke dni, Medzinárodný deň stromov, Les ukrytý v knihe, Behaj lesmi, Zber šípok a ďalšie ☺
- konkrétne čísla účastníkov aktivít LP – 3000 ľudí na poľovníckom dni v Betliari, 3000 návštevníkov Lesnej školy v Leviciach, 1 500 detí na prezentačnom dni v Antonstále, 300 detí na NCH v **Jelšave a ďalšie** ☺
- oslovenie novej cieľovej skupiny v LP – stredoškólcí, LP aj pre **rodiny** a LP ako spojivo detí z MŠ a seniorov – starých rodičov
- zaradenie témy ako klimatická zmena, lykožrút a **obnova** lesa, vtáctvo, les a voda
- OZ Sever sa **pochválil** obnovou Kysuckého detského lesa, Lesná škola v Leviciach má už otvorené **tri dni** v týždni, v Mestských lesoch v Bratislave otvorili nové Ekocentrum Kamzík
- vytvorenie kreatívnych didaktických pomôcok LP, napríklad na lepšie pochopenie témy **hlucháňa**
- na programoch lesných pedagógov **roztancovali** deti a padlo aj slovo **dojatie**, ku ktorému prišlo vďaka zmyslovému vnímaniu v LP
- oslovenie lesného pedagóga, ktorého si organizácia našla cez webový prehliadač **Google**
- výsadba** lesa s veľkými firmami – LIDL, Slovenská sporiteľňa, SHP Harmanec, KIA
- možnosť inovačného vzdelávania pre pedagógov MŠ a ZŠ, v príprave je tvorba **metodiky** lesnej pedagogiky pre SŠ
- medzinárodný rozmer LP – Maďarsko, Moldavsko a 11 lesní pedagógovia sa zúčastnili **Európskeho** kongresu LP v Nemecku.
- „**teplo na duši**“, ktoré prináša lesná pedagogika

LESNÁ PEDAGOGIKA NA SLOVENSKU

Z úrovne Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK) vzišla iniciatíva pre tvorbu **Koncepcie environmentálneho vzdelávania, výchovy a osvetu (EVVO) v BBSK do 2030**. Takéto koncepcie si tvoria (vytvorili) aj ďalšie samosprávne kraje. Zámerom kraja bolo vytvoriť priestor pre podporu partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík. Zorganizovaných bolo niekoľko stretnutí jednak s koordinátormi EVVO na stredných školách, jednak so študentami stredných škôl, ale taktiež s poskytovateľmi EVVO v rámci BBSK. Ich cieľom bolo zmapovať ponuku envirovzdelávania v kraji, nájsť cesty ako skvalitniť dostupnosť, informovanosť a ponuku EVVO v kraji. Teší nás, **že medzi ponuku EVVO sa dostala aj lesná pedagogika**.

LESU ZDAR!

3. deň s lesníkom sa realizoval v mesiaci november. Jeho cieľom bolo poskytnúť priestor na otvorenú a kreatívnu konverzáciu, preskúmať a spoznať vybrané riešenia na otázky z dotazníkového prieskumu. Tiež zdieľať nápady, názory, inšpirácie a dosiahnuť tak hlbšie porozumenie danej situácie a rôznych pohľadov na ňu. Aktivita bola realizovaná formou world café s pozmeneným názvom **Forest Café**.

Pre realizáciu tohto dňa pozvali lesníci študentov stredných škôl do **mimoškolského prostredia** – na pôdu Lesníckej ochrannárskej služby v Banskej Štiavnici, do Krajskej knižnice Ľudovíta Štúra vo Zvolene, do čajovne v Žiari nad Hronom, do Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici, do spoločenskej miestnosti stredoškolského internátu v Turčianskych Tepliciach či do historicko-edukačnej miestnosti lesnej pedagogiky na Šarpanci.

Výstupom boli názory na 4 témy prezentované samotnými študentami a návrh facebookového príspevku „Lesníctvo je super!“

Hoci projekt končí, pre Vás, lesných pedagógov, pripravujeme v januári **bezplatné metodické školenie**, aby sme vás povzbudili k realizácii aktivít aj pre túto cieľovú skupinu vo vašom regióne. **Svoj záujem o školenie LESU ZDAR môžete nahlásiť e-mailom na andrea.melcerova@nlcsk.org.**

OTVORENIE KURZU LP PRE LESNÍKOV ŠTUDENTOV

Budúcnosť je v rukách mladých uvedomelých ľudí a je našim cieľom sprevádzať ich, pri získavaní poznatkov a zručností. Preto nás úprimne potešil záujem študentov Lesníckej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene o Kurz lesnej pedagogiky. S finančnou podporou IFSA (Medzinárodnej lesníckej študentskej asociácie) v období od decembra 2023 do jari 2024 absolvujú kompletný akreditovaný kurz Lesnej pedagogiky vo Zvolene.

BIODIVERZITA – LESNÁ PEDAGOGIKA – VIDIECKY CESTOVNÝ RUCH

Tohto roku sme na NLC – Centre transferu poznatkov a lesnej pedagogiky začali s realizáciou projektu PRV pod názvom „Odborné vzdelávanie v oblasti biodiverzity, environmentálnych opatrení a vidieckeho cestovného ruchu na príklade modulových aktivít lesnej pedagogiky“ č. 011ZA430001. V rámci projektu je naplánované odborné vzdelávanie pre 60 zamestnancov lesníckych inštitúcií počas budúcich dvoch rokov, ktoré sa uskutoční v 4 cykloch (aktivitách) po 15 účastníkov. Každá aktivita je rozdelená na **2 moduly (4dni)**. V prvom module je zahrnuté vzdelávanie v oblasti vidieckeho cestovného ruchu ako nástroja rozvoja regiónov a tvorby pracovných síl na vidieku. V druhom module je zahrnuté vzdelávanie v oblasti posilnenia biodiverzity, preventívnych, ochranných a environmentálnych opatrení v rámci lesného hospodárstva. Súčasťou je exkurzia zameraná na návštevu historického, kultúrneho a prírodného objektu s odborným výkladom sprievodcu a aktivitami lesnej pedagogiky. Vzdelávanie bude podporené odbornou publikáciou a pracovnými listami lesnej pedagogiky, ktoré už vyšli v rámci projektu. **Ak sa chcete zúčastniť tohto bezplatného vzdelávania, nahláste svoj záujem na e-mail: dagmar.selesova@nlcsk.org.**

LESNÍCTVO V KOCKE

O odborné lesnícke **vzdelávanie** pod názvom „**Lesnícke minimum**“, ktoré poskytuje NLC - Centrum transferu poznatkov a lesnej pedagogiky, má záujem čoraz väčší počet zamestnancov lesníckych inštitúcií, ktorí nemajú lesnícke vzdelanie ale aj ďalší záujemcovia, ktorí si chcú doplniť poznatky o lesníctve. Z dôvodu skvalitnenia predmetného vzdelávania sme sa rozhodli s podporou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR vydať **publikáciu „Lesníctvo v kocke“**, ktorá vyjde na jar budúceho roku a bude súčasťou vzdelávacieho programu. Účastníci v nej nájdu užitočné informácie, potrebné pre ich prácu, zoradené do 10 lesníckych tém, ktoré vypracovali odborníci z akademickej obce, verejnej a štátnej správy ako aj z lesníckej praxe.

Ak Vás zaujíma predmetné vzdelávanie, kontaktujte nás na e-mail: dagmar.selesova@nlcsk.org a my Vás zaradíme do kurzu, ktorý plánujeme otvoriť na jar budúceho roka.

STROMČEK POD STROMČEK a lesní pedagógovia v DFN v Banskej Bystrici

„Keď vianočný stromček žiari nech sa všetkým ľuďom darí“

aj tým, ktorí aktuálne potrebujú viac radosti a nádeje do života.

Už od roku 2008 navštevujú lesní pedagógovia z Národného lesníckeho centra malých pacientov v Základnej škole pri Detskej fakultnej nemocnici v Banskej Bystrici. Formou zaujímavých hier, drevených hračiek, ale aj prírodného materiálu prinášajú kus zeleného lesa, aby im spríjemnili pobyt v nemocnici.

Krásnou a symbolickou aktivitou lesnej pedagogiky je bezpochyby adventná návšteva spojená s darovaním vianočného stromčeka. Ten tohtoročný stromček a darčeky priniesol generálny riaditeľ LESY Slovenskej republiky p.Ivan Danček, ako prvý vianočný stromček 20. ročníka projektu "Stromček pod stromček."

Naším malým kamarátom a aj ich pedagógom z nemocničnej základnej školy prajeme, nech vianočný stromček priamo z lesa symbolizuje vieru a nádej v skoré uzdravenie a návrat medzi najbližších.

LESNÁ PEDAGOGIKA POČAS DNÍ ZELENÉHO LESA

24. novembra 2023 sa zúčastnili lesní pedagógovia z NLC podujatia **Dni zeleného lesa** v Belej pri Varíne, ktorého hlavným organizátorom bola Únia regionálnych združení neštátnych lesov Slovenska.

Počas dopoludnia si deti z MŠ a prváci ZŠ vyrobili prírodné svietniky zo šišíek, naučili sa čo sú to letokruhy a porozprávali sa o tom, aký vianočný stromček je lepšie mať doma na Vianoce. Aktivity lesnej pedagogiky absolvovalo 85 detí z blízkeho okolia.

14. ROČNÍK DETSKÉJ LESNÍCKEJ UNIVERZITY 2023/2024 POKRAČUJE ODBORNÝMI PREDNÁŠKAMI S AKTIVITAMI LESNEJ PEDAGOGIKY

Študenti v novembri navštívili Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene, kde sa v rámci prednášky Ing. Ivana Mesároša dozvedeli zaujímavosti z lesníckych tradícií a remesiel týkajúcich sa spracovania dreva. Aktivity lesnej pedagogiky zas prakticky, hravo i tvorivo poukázali na využitie obyčajnej drevenej palice pri učení sa a krásu drevených hračiek a hlavolamov.

Decembrová prednáška predstavila prácu lesných taxátorov v téme „Lesní architekti“. Ing. Michal Bugala, Phd. z NLC predstavil lesnícky odbor „Hospodárska úprava lesov“. Študenti mali možnosť nahliadnuť do lesníckych máp, poznávať lesnícke značky a vyskúšať si priemerky a výškomery, pracovné pomôcky taxátorov. Témou aktivít lesnej pedagogiky bol „Vianočný stromček ako ekologický produkt udržateľného hospodárstva“. Podrobnejšie sme si predstavili ihličnaté dreviny, ktoré ozdobujeme na Vianoce, a spoločne sme si vyrobili netradičnú – lesnícku ozdobu na vianočný stromček.

Koordinátor projektu Detská lesnícka univerzita, Národné lesnícke centrum – Centrum transferu poznatkov a lesnej pedagogiky, v spolupráci s partnermi projektu Vojenské lesy a majetky SR, š.p. a LESY Slovenskej republiky, š.p. pripravili pre 35 šiestakov zo Zvolena, Starých Hôr, Sliača a Očovej aj v tomto školskom roku zaujímavý program lesníckych prednášok s odborníkmi, doplnený o aktivity lesnej pedagogiky s lesnými pedagógmi.

SPRÁVA O STAVE LESNEJ PEDAGOGIKY NA SLOVENSKU ZA ROK 2023

Zámerom koordinátora LP na Slovensku, NLC – Centra transferu poznatkov a lesnej pedagogiky, je na základe **zaslaných odpočtov od realizátorov LP** pripraviť **Správu o stave LP**. Odpočty je potrebné zaslať na adresu marian.taraba@nlcsk.org, najlepšie **do konca decembra**, respektíve do 10. 01. 2024.

LESNÁ PEDAGOGIKA V EURÓPE

EE_YOUTH projekt podporený z Bilaterálnych fondov/EEA Norway grants je zameraný na transfer poznatkov a praktických skúseností v environmentálnom vzdelávaní a odbornom vzdelávaní mládeže v lesníctve. V spolupráci s nórsym projektovým partnerom Skogkurs bude úlohou NLC – CTPaLP analyzovať súčasný stav environmentálneho povedomia mládeže vo veku 15-19 rokov v oboch krajinách a vytvoriť metodiku lesnej pedagogiky a odporúčania pre environmentálne a odborné vzdelávanie tejto cieľovej skupiny.

Projekt „Transfer of knowledge and practical experience in the education of YOUTH in the field of environmental education and transfer of knowledge and vocational training in forestry“ môže priniesieť zaujímavý pohľad na úroveň vzdelávania mladých v oblasti environmentálneho vzdelávania na príklade lesa v Nórsku a na Slovensku s výstupmi pre pedagogickú a lesnícku prax.

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

PLÁNY A TÉMY ROKA 2024

Január – otvorenie vzdelávania pre pedagógov „**Učenie o lese**“

Február – kurz „**Lesnícke minimum**“

Marec – Medzinárodný deň lesov – téma „**Lesy a inovácie**“

Apríl – 18. ročník „**Lesnícke dni**“

Jún – vyhodnotenie 14. ročníka „**Les ukrytý v knihe**“

September – 18. EU kongres lesnej pedagogiky, **Bulharsko**

TIPY NA AKTIVITY LESNEJ PEDAGOGIKY

EKOLOGICKÝ ADVENTNÝ KALENDÁR

Cieľ aktivity: vlastnoručne si vyrobiť adventný kalendár ekologickej povahy

Cieľová skupina: deti ZŠ, študenti SŠ, rodiny, seniori

Pomôcky: napílené kúsky konárov rôznej dĺžky (vhodná je breza, osika, dlhé aspoň 30 cm, najkratšia do cca 10 cm), špagát, napečené sušienky, nasušené bylinky, čajové vrecúška, lieskové orechy, vlašské orechy, šišky, stužky, bavlnky, vlny (rôzne farby), kúsky látok, rolky od toaletného papiera, nožnice, kartičky s výrokmí, samolepiace čísla od 1 do 24

Priebeh: 5 rôzne dlhých konárov je potrebné usporiadať od najdlhšieho po najkratší a s pomocou špagátu ich zviazať do tvaru ihličnatého stromu (viď obrázok). Postupne sa na jednotlivé konáriky priväzujú nachystané napečené sušienky, nasušené bylinky, čajové vrecúška, lieskové orechy, vlašské orechy, šišky a iné (všetko prírodného charakteru, bez plastov). Ku každému sa priviaže aj kartička s úlohou či výzvou na daný deň, na ktorú sa nalepí aj číslo od 1 do 24. Napríklad pre 3. adventný deň je výzva „*Dnes navštívim osobu, s ktorou chcem už dlhšie stráviť čas.*“ Ďalšia výzva môže byť „*Upracem si skriňu a malé oblečenie darujem priateľom, ktorí to potrebujú.*“ Sušienky, čaje, oriešky je možné vkladať aj do roliek od toaletného papiera, aby sme získali efekt tajomstva (čože sa to skrýva pod číslom?). Pekným momentom je i vymýšľanie výziev, ktoré nemusia byť pripravené, ale si ich napíšu a nakreslia samotní účastníci aktivity.

Aktivita je náročná na prípravu, ale samotné tvorenie je veľmi príjemné!

Za inšpiráciu ĎAKUJEME Danke a Janke zo súkromného mestského ekocentra **Malá líška** z Banskej Bystrice!

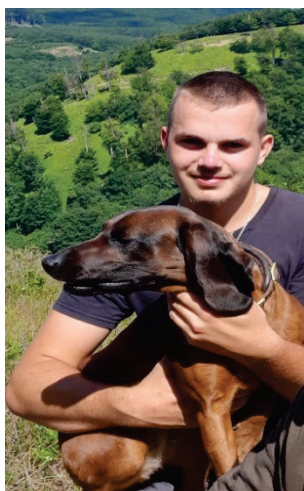

DREVENÉ PEXESO

ZIMNÝ ROZHOVOR s absolventmi Detskej lesníckej univerzity

... o tom, ako ich DELESUN ovplyvnil pri ďalšom štúdiu. Gymnazista **Oliver Nádvořík** absolvoval DELESUN 2017/2018 a uvažuje o štúdiu na Lesníckej fakulte TU Zvolene. Deviatnik **Tim Weiss** je absolvent DELESUN 2020/2021 a rozhoduje sa ísť študovať na Strednú odbornú školu lesnícku v Banskej Štiavnici.

Oliver (17 rokov)

Tim (15 rokov)

Ako spomínaš na tvoju účasť v projekte Detská lesnícka univerzita?

O.N.: Keď zaznie slovné spojenie Detská lesnícka univerzita vo Zvolene na Lesníckej fakulte, hneď mi preletí mojou myslou pekná spomienka, pre nadšenie aké som mal počas štúdia, kde som spoznal rôzne oblasti z prírodných vied, množstvo úžasných ľudí, zapálených pre svoju prácu naučiť nás niečo nové, za čo im patrí veľké uznanie.

T.W.: Na moju účasť na Detskej lesníckej univerzite spomínam veľmi pozitívne. DELESUN mi ukázal rôzne spôsoby práce lesníka a ako dôležité je starať sa o naše krásne lesy. V tom veku, keď som začal chodiť na Detskú lesnícku univerzitu som si ešte neuvedomoval, že to bude moja budúcnosť. Prírode som vždy venoval veľa môjho času. Po skončení DELESUNu som prvýkrát začal rozmýšľať o mojej budúcej profesii a hneď som vedel, že chcem pracovať v lesnom hospodárstve.

Uvažuješ o možnosti, že tvoje budúce štúdium, alebo povolanie bude zamerané na prírodu, les, životné prostredie?

O.N.: A čo viac, nasmerovalo ma to na moju ďalšiu študijnú cestu, kam sa budem uberať po skončení strednej školy a možno to bude aj priestor pre moje nové povolanie.

T.W.: Od malička som bol vždy veľmi rád v prírode a neskôr som vedel, že sa tomu budem aj naďalej venovať. Pre mňa je práca lesníkov, poľovníkov a ostatných ľudí v lesníckom sektore veľmi zaujímavá. Pracovať na čerstvom vzduchu, pohybovať sa, vykonávať fyzicky náročné práce v lese a starať sa o našu bohatú prírodu, ktorú potrebuje každý jeden z nás, je cieľom toho čo chcem byť. Veľa ľudí si to neuvedomuje, ale bez prírody by nikto z nás nebol. Práve preto som sa rozhodol študovať na Strednej odbornej škole lesníckej v Banskej Štiavnici, pretože táto škola ponúka všetko to čo je pre mňa dôležité.

Čo pre teba znamená les? Aké má miesto v tvojom živote?

O.N.: Význam lesa je pre mňa výnimočný, od malého chlapca v ňom hľadám rôzne aktivity, ako som starší nachádzam v ňom pokoj pre relax, liečivú silu a učím sa v ňom spoznávať pocit krásnych vecí, ale aj využívať to, čo nám dáva. Trávim v ňom príjemné chvíle s mojou rodinou a blízkymi priateľmi, kde spolu máme veľa pekných zážitkov.

T.W.: Les pre mňa znamená život, práca, kľud, oddych. Les nám dáva všetko čo potrebujeme a zohráva podľa mňa najdôležitejšiu rolu v našom živote a je potrebné zachovať lesy pre budúce generácie. Je veľká škoda, že väčšina ľudí nemá rešpekt pred prírodou a že si neuvedomujú aká dôležitá je. V mojom živote zohráva les veľmi dôležitú rolu a som šťastný, že som si práve také povolanie vybral, v ktorom je les mojim pracoviskom.

Chalani, ďakujeme za rozhovor.

ZEMSKÝ RAJ 2024

*Na konári jedle sýkorka šteboce,
už je tu Nový rok, lúčia sa vianoce.
V noci na Silvestra radostne sa hýri,
veselý nový rok 2024.*

*Želáme vám lásky ako vločiek snehu,
čo srdcia ľudí spája a vôkol plodí nehu.*

*Želáme vám telo svieže jak lesný dážd',
nech sa cítiš dobre a zdravie pevné máš.
Želáme vám šťastia jak v lese ihličia,
nech pekné sny vaše, už chmáry neničia.
Nech lesný vánok svetom nesie sa,
s posolstvom mieru ľuďom i nebesám.
Nech pýcha s lakotou opustia ľudí,
láska s radostou nech nás prebudí.
Želajme všetkým zo srdca len to naj,
nech spolu naveky žijeme Zemský raj.*

Autorka: Eva Vakulova